

«Тры сукі з аднаго дрэва» А. Шалавіцэва (разьба па дрэву), «Перад боем» Д. Сталірова (барэльеф на дрэву), «Певені» П. Семчанова (кераміка), «Францішк Пустарэчыч» А. Пуцко (разьба па дрэву). Усе гэтыя работы можна убачыць на Рэспубліканскіх выстаўках народнага вывучэння і дэкаратыўна-прыкладнага мастацтва.

Як паведамлялася ўжо, у Мінску ў агравадоме афіцэраў разгорнута Рэспубліканская выстаўка дэкаратыўна-прыкладнага і выяўленчага мастацтва.

РАЗНАКВЕЦЕ

Знаёмся з двума артыкуламі пра выставку. Б. Лобан разглядае дэкаратыўна-прыкладнае мастацтва, М. Замскі аналізуе творы самадзейных мастакоў.

ЗРАБІЛІ ЁМЕЛЫЯ РУКІ

Асноўную частку экспазіцыі выстаўкі складаюць творы дэкаратыўна-прыкладнага мастацтва (800 з 1080 экспанатаў). Шнодра прадстаўлены ткацтва, разьба па дрэву, інкрустацыя. Тут лепшыя работы тыхых Магільскага, Вішнёва, Гродзенскага, Браўнаўскага, Асбавіцкага і іншых мастакоў.

Да гэтага мы амаль не ведалі і не бачылі на выстаўках ткацтва Гомельшчыны, і вось яна раскрыла свае тайнікі: тканая тэпінгавая ляміна па ляміна ручнікі, постліны, абрус, дэкаратыўныя дорожкі, палсы. Здымаюць разнастайнасць малюнкаў, сававіты каларыт вырабаў, безадкорны густ і багатая фантазія ткачых.

Пад большасцю з гэтых рэчаў чытаем: вёска Неглоубна Веткаўскага раёна Гомельскай вобласці. Калі я глядзела дзівоўныя работы неглюбоўцаў, мне ўспомнілася, як літаральна днімі ў Брэсце адзіна з мастакоў, паказваючы свае творы, адстаўіў убок планшэт з экранам нейкага інтэр'ера і сказаў: «А гэта проста так, работа па заказе, для калгаснага дома культуры. Захацелі аформіць залу для ўрачыскіх цырымоній». Я зацікавілася гэтым «проста так». Мастак прапанаваў ляміны, сталы, пяно, сьвяцільнікі, а ўздоўж сцен — тэматычныя стэндзі. Усё выглядала вельмі сучасна, модна, але... Нейк завадзіла механічна, не лічычыся з сямейным ладам жыцця, звычайна, што склаўся стагоддзямі; мастак перанёс ультрасучасныя ўзоры (часта — далёка не лепшыя) у сямейны быт. Ён нібы баяўся, што без танкавых красак калгаснік не будзе далучаны да сучаснай культуры.

Не, я не прапаноўваў у сямейны інтэр'ер старога мэблю. Але ці не лепш было б залу, дзе спраўляюцца калгасныя вясельлі, разліны і іншыя ўрачыскія, аформіць не стандартным пяно, на якіх малодыя стандартна ўсімхоўваюцца, а адобіць неглюбоўскім тканым (калі памаўчаць — у кожным раёне знайдзецца падобныя рэчы)?

І яшчэ прыгадалася, як там, на Брэстчыне, у адной з вёсак бачыла ў сямейнай хаце на сцяне японскія шапёры і яркія плакаты, якія заклікаюць захоўваць грошы ў ашчаднай касе. Я паказвала, навошта плакат у хаце. «Вельмі ўжо сумна», — сказала гаспадыня, — а постліны тканіны цвёрдыя і ў модзе, ды і вышынкі таксама». Ад гэтага стала сумна мне. Дагледжачы модзе, мы гатовы адмовіцца ад свайго і пакласці ў куфар чужогае, трыганне. А як ажыла б хаце ад кінутой на лаўку навістай дарожкі з блакітнымі, зялёнымі, малінавым колерам! Прыгожа было б задрэпаваць сцяну такімі постліцамі, які паказалі на выстаўцы ткачых Г. Місевич, Н. Коцел, М. Казько, Е. Корж, М. Таньчын, М. Яфіменка і многія іншыя. Дарчы, ткачы пачалі ўрываць сучасныя фактуры і колеравыя эфекты, выкарыстоўваюць шаўковыя, капронавыя і ляміныя ніткі.

На выстаўцы ёсць плешчы абрусок з лямінава непафарбаваных ніткаў. Зроблена рэч з добрым густам і глядзіца сучасна. Мне здаецца, адраджаецца старажытная і, на жаль, забытая ў нас цікавая мастацкая з'ява. У Лівне, напрыклад, плешчыне, вытокі якой ідуць з Беларусі, распаўсюджана вельмі шырока. Зусім надаюна ў нас

шым Думе мастацтваў была арганізавана выстаўка, на якой некалькі літоўскіх майстроў паказалі, як яны выкарыстоўваюць традыцыйныя тэхнікі. Тут былі і шторы, і сукенкі, і дэкаратыўныя дываночкі і сур'юткі. Нам варты пераважна вопыт суседзяў.

Адзін з цікавейшых раздзелаў выстаўкі — разьба па дрэву. Хочацца адзначыць работы Н. Суцэва, выкананыя ў духу традыцыйнага прымітывізму («Хомскія вароты», «Назва пра папа і балду»). Традыцыйнасць тут арыгінальна, а не малярная, як у работах таленавітага разьбярэ С. Быка.

Арыгінальныя работы В. Мацюка і І. Лука. Кожны з іх па-свойму расказвае нам пра жыццё вёскі. У Мацюка — дзіваўныя сцэны, у Лука — сур'юты, нештатныя і шматлікія статычныя кампазіцыі. Забыта і кампазіцыя І. Першава «Каніён-гарбунк». Толькі не трэба было, магчыма, напрываць дрэва такім густым лакам. Ад гэтага работа гудзе сваю «драўлянасць».

А колькі жывой фантазіі, вострай назірлівасці і густу праявілі аўтары, робячы са звычайнай салямі забавныя цацкі (В. Гаўрылюк), інкрустуючы юбілейную шталітку (Н. Дагдзіўка), выбіраючы ў лесе корань для карнай скульптуры (М. Волін, В. Дубравін) або выточваючы з чачоткі чарпакі, лыжкі (В. Катляроў).

На выстаўцы шмат работ нашых вядомых майстроў разьбы — А. Пуцко, Л. Шостана, М. Івінскага, А. Шалавіцэва, І. Коцела, С. Гуткоўскага, В. Альшэўскага і іншых. Пра іх новыя работы мы гаворылі ўжо ў сувязі з абласнымі выстаўкамі. Гаварылі мы тады і пра выдатнага майстра гутнага шкла Р. Багінскага і керамістаў Маўчоўскага, Б. Сасноўскага, Ф. Церашэўскага, пра інкрустацыю І. Марозова, Інтэр'ю І. Мірончыка і інш. Паўтарачка, відаць, няма патрэбы. Адзначым толькі, што яны надаюць раздзелу дэкаратыўна-прыкладнага мастацтва выстаўкі высокае майстэрства і шматколернасць.

І ў заключэнне хочацца сказаць: пкада, што імя ў нас пастаянна дэючай выстаўка, дзе б мы маглі экспанават лепшае, што ствараюць народныя ўмельцы.

для слабе. Ён з любоўю выпісвае конныя лісткі, кожную галінку. Шырока імкнецца распрацаваць колер І. Зальдзіна ў «Вярхоўныя гаі». Па-свойму «выказваецца» В. Крэйска ў «Мяснянай ночы», да найгана сатырычнага лубка набліжана Б. Яранчук у карціне «Такія ім дасталася доля». Пасвочнаму ўспрымае прыроду В. Сільвановіч — ён імкнецца знайсці тонкі рафлекс чырвонага і жоўтага на снезе. Усе гэтыя работы паказваюць, што мастацтва самадзейных майстроў цікавае і самабытнае і мае заслужанае права на ўвагу да слабе. З графічных работ выстаўкі хочацца адзначыць пейзаж «Зіма» Э. Янінчыка, своеасабытна па выразнай дэкаратывнасці «Вуліца Берсана» В. Класіскага, работу Л. Шостака «Докраі аб мры». У іх ваюць інтуітыўна збудаваныя колеравыя спалучэнні, агульная колеравая гармонія. Каштоўнасць іх — у своеасабытным бачанні свету, у шчырасці, якая вызначае народнае мастацтва.

Цікава, што многія з названых намі аўтараў — пенсіянеры. Ці выдатна гэта? І чаму яны выступілі на выстаўцы цікавай за мніх малоды? Мне здаецца, гэта можа на выдумачы тым, што людзі старэйшага веку шчасліва наабежлі... занятыя ў нашых самадзейных студыях выяўленчага мастацтва.

На гэтым варты спыніцца больш падрабозна. У апошнія дзесяцігоддзі мы няправільна накіравалі работу народных мастакоў, імкнучыся падняць іх да ўзроўня прафесіяналаў. Безумоўна, самадзейнае мастацтва непэзбечна адчувае ўплыў прафесіянальнага. Але ўзятая з прафесіянальнага можна лічыць народным толькі тады, калі ў руках самадзейнага майстра ўжо настолькі ператворыцца, што стане арыгінальным для яго. Не столькі сюжэт, тэма, колькі традыцыйна народная інтэрпрэтацыя і пластычныя сродкі вызначаюць, ці можна аднесці дзельную работу да народнай творчасці. І гэта трэба абавязкова ўлічваць у занятках у студыях выяўленчага мастацтва.

Мне незразумела спробы некаторых самадзейных мастакоў распрацаваць вясёлыя, складаныя тэматычныя карціны тыпу «Арджанікідзе ў разведцы» А. Мірзаліна або «Сустрача з Ільхам» В. Навумовіча. Не гаворыць ўжо аб недыхах чыста мастацкага парадку — нехайнасці ў колеравым адносінах, рыхласці кампазіцыі, слабасці малюнка, — падобныя спробы здаюцца мне дачаснымі. Адсутнасць сур'ютных мастацкіх навых адчуваецца і ў партрэтах, прадстаўленых у вясёлай колькасці на выстаўцы. Недахопы тут ідуць часта ад жалана дагнучага абавязкова да прафесіяналаў.

Калі творчасць народнага мастака дасягае ўзроўня прафесіянальнага мастацтва, ён перастае быць амаатарам. На выстаўцы мы бачым рад даволі прафесіянальных работ, якія нібы выпадаюць з таго, што мы называем «самадзейнае мастацтва». І ў той жа час не «дараслі» да прафесіянальнага. Гэта пейзажы «Лес» І. Булгакава, «Старая вярба» А. Казлова, «Апошні снег» і «Колькі» Ю. Крэйска, «Партызанскія сцежкі» Н. Шчаўнагова, акварэль «Раніца» і «Нацюрморт» В. Напрэжкі, «Дахі Таліна» А. Голада, лінаграфічны «Захад» В. Ткачэвіч, скульптура «Рыкард Зорге» К. Гелашвілі і інш. Нагледзячы на тое, што работы зроблены з вялікім майстэрствам, яны паказваюць гледча раўнадушна. Голы прафесіяналізм занадта глыбока ўваходзіць у ткіну творца. Адчуваецца, што мастак вельмі старалася, але аднак не дасягнуў свабоды ў пільме, у вырашэнні тэмы.

Развіццё народнага мастацтва ставіць рад праблем. Трэба не адмахвацца ад іх, а думаць над імі. Выстаўка ў агравадоме Думе афіцэраў яшчэ раз пацвердзіла гэта.

Б. КРЭПАК.

Прагляд тэлевізійнага фільма «Аджукоры да Кілімавіч» 1967

М. ЗАМСКІ, спец. кар. «Літаратуры і мастацтва».

Калі ўзыходзілі на высокі тэман гасцініцы, то з другога боку вуліцы гаспадар другой гасцініцы гунак: — Заходзіце сюды, у мяне не горш, чым там... Шафер адным поглядам супакоі дасціпага гаспадара... Кутка прышоў старшыня Рагачоўскага выканкама Малоды, высокі і строіны маладыч. Пасля інфармацыі аб паланакні спыра на лавачку зайшла гутарка аб беларускай культуры. Справа ў тым, што ў гэты дзень у Рагачове ішоў першы спен-талі беларускай трыпы. Я паспяхуся ў театр. Народу — бітнам набіта. Пасля трыццаці акта «Мешчаніна» ў дваранстве вельмі прышлось гутарыць з тымі, хто першы раз бачыў «Стары».

НІБЫ ў сне, узнікаюць перад намі на сцэне маршныя лясныя бегу на поўдзень разбітай ушчэгіт белай арміі. Гэты мутны патак уцякаючы ад радзімы нясе з сабой абломкі старога грамаду — учарашніх міністраў і кундоў, аднараўна ў ліхвароў, думных дзельцоў, наладароў... Тут ішла і людзей вышадзель, Малеіла, заміне іх сляны, і радзіна забудзе іх імён. Блужнялі на чужыне, дробянымі, не вартымі чалавечай годнасці клопатамі акачана іх уткі. Іх бег і ніколі не абудзіцца іх мры аб спакое, аб душавым раўнавазе, аб вывадзіні ад неадчэпных каштарыскіх сну. Толькі бег, няспына, вачы, да апошняга дня, да ськону — такі дэс іх з гэтага часу...

Есць глыбокая заканамернасць у тым, што напярэдадні 50-годдзя Інтэр'ю тэатры звярнуліся да п'есы Міхаіла Булгакава «Бег», якая шмат год праяжыла ў архіве яе стваральніка. В. Каверын сказаў пра яе: «Гэта імклівы, поўны нечаканасцей і разам з тым здзіўляючы сваёй унутранай логікай расказ аб трагічным паражэнні тых, хто спрабаваў спыніць рух гісторыі».

Мінчан з «Бегам» пазнаёміў Вільнюскі рускі драматычны тэатр. Ён паказаў спектакль цікавы, арыгінальны, у якім амала ўдалых сцэн, знаходак, трапіна арыстэляных характараў. Работа рэжысёра Я. Хілярова вызначаецца вялікай увагай, дакладнай, павольнай да аўтара, да яго выдатнага твора.

Яна спраўдзіла выдатна, гэта п'еса. Тонкі лірызм і злёсны гумар, дзіваўны да фантастычнага і рэальнае адлюстраванне ў спляў, з якога выноўваецца бялітасна вострая зброя булгакаўскай сатыры.

П'еса мае падзаголоўне — «Восем сноп». Сэнс гэтых слоў, узмоцнены энграфіямі перад кожнай карцінай, раскрыты ў раней напісаным творах п'есы «Міна» — рамана «Белыя гвардыі». Уся праблема п'есы, усё яе асноўнае драматычнае вузлы будуюць свой пачаток менавіта ў гэтым рамана.

Жудасным сном уцяляюцца герою «Белыя гвардыі» Алесю Турбіну ўткі на поўдзень купецкай Масквы і саюзнага Пенцабург. Усё зноўна, што было ва ўцякаючы, знікла, рассялося, засталася толькі сутнасць. А сутнасць гэтая — пустаці. Карціны ўцякаюць паўстаюць у такой жудаснай рэальнасці, што ў іх спраўдзілася проста цяжка паверыць. І яны пачынаюць здавацца снамі.

Але не ў фантастычнасці, а ў гранічнай рэальнасці сэнс падзаглаўна п'есы.

На жаль, у спектаклі Вільнюскага тэатра гэтая рэальнасць вытэмавілася не забудзе. Энграфіямі, якія гукаць перад кожнай карцінай, надаюць некаторым сцэнам адценне нежаданай фантастычнасці, пераходзяць іх у план іраўральнасці. Гэта ўзмацняецца і светлавым афармленнем. І адрэччы часам мількі трапіць паучыня сапраўднасці. Так, увогуле добра сцэна ў кантраверсіях пачынае нейкім чынам нагадаваць сон, калі вясёлы абгортываецца эфектнай распаленай электрычнай іголкай. У пачатку сцэны прагучалі словы: «Іголка сьвеціль у сні» — і кульмінацыйна сцэны становіцца літаральна ілюстрацыя энграфіям. Наўрад ці варты было ачкітаваць готую дэталі, дэталі пры ўсёй іх эфектнасці — готую дэталі. Не ў ёй сутнасць, не выглад іголка прымусяў Гаўлюкова падлісць прадыктаваныя яму «паказанні» —

ДАРОГА У НІКУДЫ

спяротны прыгаор Серафіме. У выкананні А. Іванавіча Шкі, начальнік кантраверсіі, куды больш страшы, чым яго славаця іголка. У час допыту ён выкарыстоўвае сваю асноўную зброю — вельмісць ката і ў такіх хвілінах вельмі нагадавае Хлудаву ў сцэне на вяселле. Бег самых розных людзей ураўнава, адрыў у іх на вяселле падобныя рысы і выснаваўныя адценні Гаўлюкаў у вяселле неабяспечі нічым не адраўніваецца ад Каружына, які адрыў ад Серафіма. І дрэны кат Шкі не адраўніваецца ад вялікага — Хлудав.

Раман Валяр'янавіч Хлудав з'яўляецца ўпершыню ў лірыцы сні і адрэцывае яго ў вялікім натуры адрыўна на сцэні, ператворанай у штаб. У выкананні Ю. Прыскакова ён вельмі булгакаўскі ў гэтай карціне. Знешне гэты вобраз дакладна адпавядае разгорнутай рамарцы, у якой дадзены партрэт генерала Хлудав. Тварам б'е, як косьць, валасы чорныя, зачэсаная на вечны афіцэрскай прабор, кірматы, як Павел. голыя, як акцёр, у салдацкім шыталі і бруднай фуражцы з чымнавай какардай. Ён выклікае жах. Ён хворы, бездадзінна хворы. І ўвесь час пакутуе над радзінай сваёй незвычайнай і някляк хваробы. Што з ім, з Раманам Валяр'янавічам?

Вось ён спакойна абцява павесіць на семафоры, пачынаюцца стэндзі, з ласкай, якая дагавдае халодны сьпярэ над плахай, дзе пукеркі дачы пачынаюцца станы, не павышаючы голасу, паправае пра-самоўнага вясёлага Крапіліна (арт. В. Сяльдовіч), які, добра пачынаў свой гнейны маналог, неспадзеўна ён скончыў. Няўжо дараваў бы ён Крапіліну, калі б той не спалохаўся да смерці і не пачаў прасіць літасці?

Начальнік кантраверсіі Шкі добра ведае Рамана Валяр'янавіча, але нават атрымаўшы катаржыні яго загад не вясельні сагдара, у якога «здоровыя думкі» наоноіт ваіны, кідае памочніку: «Дошкуль! Ненадоўга хочіць паучыцца справядлівасці Хлудаву. Гэта ўсё той жа імгненны рыхавы хваробяны! І рана ці позна на дошчы, пры-вясной да ног папешаната сагдара, з'явіцца звычайна ў такіх выпадках сьлів».

З такой вельмінайскай упартасцю адстойвае бездадзінную справу гэты вялікі, таленавіты генерал! Ён даўно адчуў бессэнсоўнасць сваёй упартасці, але застаецца, як і раней, самым нехайнікам абаронцам мёртвай ідэі. У «Белыя гвардыі» Алесей Турбін у крытычную хвіліну загадае сабе адно і тое ж пытанне: «Трэба абараняць цяпер... Але што? Пустата?» Вось гэтую пустату з незвычайнай упартасцю абараняе генерал Хлудав.

Тэатр дакладна даследваў прычыны вяртання ў Расію генерала Хлудав. Не прызнае праўды рэвалюцыі, не раскаяне пагналі яго на радзіму, Хлудав уцякае ад пустаці, часткай якой з'яўляецца і ён, ад вясёлага Крапіліна, да якім — увесь крываваы шлях генерала.

У таленаўсці п'есы вытрыман І

вобраз Каружына, прадрыйнальнага гаварыча міністра, якога з булакаўскай аблітаснасцю і размахам іграе В. Крапілінаў. Гэта, бадай, адзіны з усёй фантастычнай галерыі герояў вясёлы сноп, для якога скончыўся бег. Але Каружын — справа іншая. Ён капіталіст, вараціла, для яго нічога сьляота, акрамя грошай, не было і не будзе. І радзіма ў яго не ў Расіі, а там, дзе грошы. Тэатр удаля абгортывае дэталі снейф у кабіне Каружына, вялікі і магутны, сапраўдны алтар буржуа.

У кожнай з трох сцэн артыст Крапілінаў внаходзіць новыя, трапіны і яркія фарбы. Яго Каружын мае як бы тры твары буржуа, а гэта — шчыра вялікае мастацтва іншы. Чалавек яма, ёсць толькі ўвасабленне пачай сумы грошай, якое ў розных абстаўнках, у залежнасці ад сьлів волата ў гэты момант, прымае рознае аблічча. Незалежна аднабасці дэкаратывнага адладзюі ў адрэцыванай разаме з Хлудавым, аднабасці бачыласць ад адзін, калі над грашчым б'е ўладу камен, дакладней, безакононе ваеннага часу, і пакуты ў хвіліну амаль філічнага адчування страці дванадзіці пачы тысяч.

І зусім іншы Гаўлюкоў (М. Карынін) і Серафіма (Л. Любімава). Гэтыя людзі ў стане белых вышадкоўны, яны — перакаці-поле, падхопленае ветрам. Слабыя воля і духам, выхаваныя на няўпэняй ліберальна-сэнтывментальных ідэалах, яны сумуюць за мякой па сваёй Караваннай у Пецярбург, па сямейнай ідэалі, па утульскіх гасцінцы і дакандэічнай пачы.

Булгакаў не захапляецца ім, не спачувае ім. Ва ўсякім разе яны ў яго п'есе не становячыя героі. Таму ў добрым увогуле спектаклі дэкаратывна прагучалі сьлів, у якіх Гаўлюкоў і Серафіма, гратукоўна як станоўчыя героі, у некаторых месцах, як напрыклад, у сніе прэсты ў фінале, пачынаюць гукаць неўпэняй булгакаўскай драматургіі маладзяткаўскай ноты. Ідэалі для Булгакава — з'ява чужая. Ён аб героях накістаў Гаўлюкова снаваў у «Белыя гвардыі» неадхучасна ўсё жыццё. «Прасэнтывментальнасці ўсё жыццё».

Булгакаў у «Бегу» даследвае жыццё ва ўсёй яго выяўляючы. І якая жорстка рэальнасць у гэтых вясёлы сніах, дзе самае неерадогнае ў чалавечых паводзінках проста і ясна тлумачыцца законамі жыцця!

Не, ён не выводзіў у гэтым творы станоўчыя героі. Яны — «за карды». Суровы поступ чырвонай конацы увесь час адчуваецца ў п'есе, вясель, як адплата, над галавамі дробных і вялікіх катаў будзёнаўскай шашкі.

Ул. ХАЛІП.

У тэатры вядомага ўсёй краіне Аршанскага лямбіната—добрая слава, і мастакі намінада робяць усё, каб яна не знішчалася. Да 500 розных малюнкаў тканін штогод распрацаваецца ў мастацкай камбінацыі. Ямаала з іх народнага і фантазіяў гэтых людзей—начальніка мастацкай майстарні Барыса Пятровіча Арлова (у цэнтры), мастака Алесандра Мішніна і рысавальшчыцы Ніны Дамітрывай.

Фота В. Андрэева.

У ШКОЛЬНЫМ МУЗЭІ

Вучні і мастаціні 1-й сярэдняй школы г. Чарэня стварылі музей У. І. Леніна. У яго экспазіцыі — фотаздымкі, рэпрадукцыі твораў мастацаў, прысвечаныя ў ім, І. Леніну, фотаной рукапісаў вялікага праўдара.

Пачаснае месца ў экспазіцыі адрэдавана твораў беларускіх мастакоў, скульптараў З. Азгур і В. Палічкіна, папараваў музеяў менавіта і скульптараў Ільіна, Іванавіч Я. Ціхановіч — лінаграфію «У. І. Ленін і Н. К. Крупская слодзіць», У. І. Сяльдовіч — партрэт Леніна масла. Есць тут і графічны ліст С. Герася «Ільін на адпачынку».

І. ГОГАН.

ПЕСНІ ЗЕМЛЯКА

Нарадзіўся ён у Дубровенскім раёне, у вёсцы Ліхаўна. Жыве ў Мінску, працуе слесарам на заводзе. У аголы час Алесей Хлімановіч піша песьні. З Мінска і ў раёны Дом культуры часта прыходзіць паветы ад Хлімановіча. У гэты час п'еса «Міна» — п'еса Творы самадзейнага кампазітара выноўваецца многімі харавымі калектывамі раёна. Сярод найбольш вядомых і папулярных «Дубровенчына мая».

— Вы ў нашай вёсцы ўжо? Я адказаў, што быў, і гасцініца вельмі спадабалася — двухпавярховая светлая будыніца. Вельмі чыста і ўтульна, у пакоях усё выдочна... Анатоль Іванавіч пачынае расказваць, што зроблена і робіцца ў Рагачове і ў раёне па плану культурнага і бытавога будаўніцтва.

Я вядома, яшчэ не сустракаў старшыню райвыканкома, які б гану свой раён, але Анатоль Іванавіч нічога не перабольшыў. Да размовы з ім я доўга хадзіў па рагачоўскіх вуліцах і любавалася іх чысціняй, утульнасцю. У некаторых словах: кожная вуліца — гэта асфальт ці бруц, дрэвы і акуртаныя двух- і трохпавярховыя дамы. Не цэнтывральна вуліцы вельмі прыгожыя ліхтары з падвешанымі правадымі — прадмеце асабліва гонара рагачоўцаў. Іх, а калі дэдаць, што горад дугой агінае Дняпро, які ў гэтых месцах асабліва малючы (гэта ўжо без аспэктаў раўняных кіраўнікоў), дык можна сабе ўявіць, што Рагачоў — горад сапраўды на дэва прыгожы.

У час свайго прыезду ў Рагачоў Чарэнькоў і Чарот наведвалі мядоўную прамысловую фабрыку, якая зрабіла на іх вялікае ўражанне. «А каб нам яшчэ машыны падрапераваць, тав. Чарэнькоў, тады

справа яшчэ лепш пайшла б...» — казалі рабочыя, звяртаючыся да «беларускага староства». Я расказаў пра гэта старшым райвыканкомам. Гэтай фабрыцы цяпер няма, вайной разбурана.

— Крыўдына. У нас цяпер ёсць буйнейшы ў рэспубліцы меланіацэральны камбінат. Гэта цэлы горад. Есць і вялікая мелявава фабрыка, вясёвод, гароднінацэральны завод і іншыя прадпрыемствы...

...У той дзень я пазнаёміўся яшчэ з адным цікавым чалавечкам — Канстанцінам Алексеевічам Катляніным. Гэта стары акцёр-пенсіонер, мастакі кіраванні Рагачоўскага народнага тэатра.

Канстанцін Алексеевіч — высокі, мацны мужчына, якому ніяк не дасі яго сямідзесяці з гакамі. У яго добра пастаўлены голас, прыгожыя жэсты. Адным словам, калі б «і» не ведаў, што перада мной прафесіянальны акцёр, дык відаць, здагадаўся б. Канстанцін Алексеевіч — мядоўны старошнік. Праўда, пасля вайны ён доўга жыў і працаваў недзе ў Сібіры, але пад старасць зноў пачаў жываць на радзіму...

Мой субседаўнік, аказваецца, добра памятае прыезд у Рагачоў Чарэнькоў і Чарота. Памятае той першы спектакль Беларускай трыпы ў горад (гэта была трыпа Гаўлюка), пра які з такім хвалаўленнем пісаў Чарот.

— Так, гэта была падзея для нас вялікая, — кажа Катлянін.

Заходзіць гутарка пра цяперашні народны тэатр, які адным з першых у рэспубліцы атрымаў званне «народнага». Канстанцін Алексеевіч называе п'есы, якія яны паставілі: «Баранішчыца», «Дзеньні жанчыны», «Выгнанне блудніцы», «У дзень

